

معرفی مولفه‌های تأثیرگذار در طراحی اماکن آموزشی پایدار برای کودکان (رده‌ی سنی ۴ تا ۶ سال)

شیدا صرافت^۱، طاهره نصر^{۲*}

۱ کارشناس ارشد معماری، گروه معماری، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران sh.serafat@gmail.com

۲ دکترای تخصصی شهرسازی، استادیار گروه معماری، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران nasr@iaushiraz.ac.ir

چکیده

طراحی اماکن آموزشی پایدار برای کودکان بدین جهت دارای اهمیت است که نخستین مکانی که کودکان بسیاری از مهارت‌ها و آموزش‌ها را به صورت تخصصی دریافت می‌کنند، مدارس است. بنابراین بایستی در نحوه‌ی طراحی و ساخت این گونه فضاها، دقت عمل زیادی صورت گیرد. این پژوهش با هدف ارائه‌ی مولفه‌های طراحی جهت ایجاد مجموعه‌های آموزشی پایدار که از ابتدا مختص عملکرد آموزشی طراحی شود، صورت پذیرفته است. تحقیق از نوع نظری با روش توصیفی می‌باشد. منابع اطلاعاتی به صورت کتابخانه‌ای، با مراجعه به کتب و مقالات مرتبط، می‌باشد. نگارندگان بر این باورند که طراحی فضای تخصصی آموزشی، مجهز به تمامی امکانات مورد نیاز، در خور روحیه‌ی لطیف و شکل پذیر کودک، که علاوه بر پر کردن اوقات فراغت وی به بهترین شکل و سپری کردن ساعاتی از روز در محیطی شاد و با همسن و سالان، در راستای هدفی والاتر به بحث آموزش و تربیت وی نیز، کمک کند. نتایج حاصله حاکی از آن است که می‌توان با بکارگیری ایده‌های ناب و ویژگی‌های کالبدی همچون: فرم، شکل و رنگ‌های مناسب؛ توجه به مقیاس و ابعاد هر فضا؛ توجه به درونگرایی، عناصر طبیعی، نور مناسب و کافی و همچنین مکان‌یابی صحیح اماکن آموزشی، به طرحی متناسب و منطبق با عملکرد آموزش، رسید.

کلید واژه‌ها: آموزش، اماکن آموزشی، کودک، طراحی.

۱- مقدمه

امروزه نوزادان متولد می‌شوند تا بتوانند آینده را مدیریت کنند و دورانی را که انسان باید علاوه بر زندگی در محیط در حال تغییر، بتواند خلاقانه بیانید و با ایجاد افکار نو به حل مشکلات بپردازد، هنرمندانه هدایت کنند. این رسالت سنگین بر عهده‌ی بزرگسالان است تا آنان را برای آن دوران آماده نمایند و با توجه به اینکه نخستین مکانی که کودکان بسیاری از مهارت‌ها و آموزش‌ها را به صورت تخصصی دریافت می‌کنند، مدارس است. بایستی در نحوه‌ی طراحی و ساخت این گونه فضاها، دقت عمل زیادی صورت گیرد. این مطلب باید همواره به ذهن سپرده شود که این کودکان سرمایه‌های هر مملکتی هستند و سرمایه گذاری برای آن‌ها، آینده را تضمین می‌کند.

بدون شک یکی از عناصر مهم آموزش و یادگیری، فضای فیزیکی مدارس است. طراحی صحیح جنب‌های فیزیکی و ساختمانی محیط آموزشی می‌تواند برخی شرایط روانی مانند احساس رضایت از آموزش، یادگیری، فعالیت و کار و نیز ارتباط اجتماعی مثبت را موجب شود (Noyes, 2001). بدین معنا که فعالیت‌های آموزشی و پرورشی مدرسه بایستی در فضاهای

* عهده‌دار مکاتبات